

SALMON EVOLUTION DALE AS
c/o Salmon Evolution ASA Torget 5
6440 ELNESVÅGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Bente Thornes Kosberg, 71 25 84 78

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven - Salmon Evolution Dale - lokalitet Dale i Volda kommune

Vi viser til søknad datert 18.12.23 om permanent tillatelse og økning i produksjon ved settefiskanlegg på lokaliteten 12217 Dale.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Møre og Romsdal gir med dette tillatelse til produksjon av settefisk av laks, ørret og regnebueørret med maksimal produksjon på 650 tonn i året ved lokalitet Dale. Tillatelsen med de vilkårene som hører med, følger vedlagt dette brevet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i lov av 13.mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) §§ 11 og 16. Merk også at vedleggene i tillatelsen er en del av de juridiske kravene til virksomheten.

Salmon Evolution Dale AS skal med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-4 betale gebyr for Statsforvalterens saksbehandling. Gebyret er fastsatt til kr 88 700,-.

Sakens bakgrunn

Lokaliteten Dale ligger ved Dalsbygda, på østsiden av Dalsfjorden, og settefiskanlegget har hatt konsesjon siden 1983.

I forbindelse med søknad om utvidelse, ble det i 2011 gitt en tillatelse etter forurensningsloven til produksjon av inntil 5 mill stk. settefisk ved dette anlegget. Det ble da satt krav om rensing av avløpsvannet, med krav om renseanlegg med spalteåpning på minst 300 µ eller annet renseanlegg med tilsvarende effekt.

Kravet til rensing ble imidlertid ikke oppfylt, og samtidig var produksjonen ved anlegget vesentlig lavere enn det som tillatelsen åpnet for. Den 22.01.19 ble det derfor gitt en ny, midlertidig tillatelse uten krav om rensing. Det ble påpekt at det ikke var aktuelt å gi en permanent utslippstillatelse uten krav om rensing av avløpsvannet. Den midlertidige tillatelsen gjaldt for en produksjon på inntil 1,8 mill stk. fisk i året, tilsvarende 306 tonn fisk årlig, og det ble stilt krav til måling og beregning av utslipp og overvåking av resipienten. Den midlertidige tillatelsen har senere blitt forlenget flere ganger, senest 18.12.23. Den midlertidige tillatelsen gjelder nå frem til 31.12.24.

Bedriften har opplyst om at renseanlegg er installert og satt i drift, og har dermed søkt om permanent utslippstillatelse. Det er også søkt om tillatelse til å reetablere tidligere produksjonsramme på inntil 5 mill stk. sjøklar smolt med en snittvekt på ca. 130 gram, tilsvarende en årlig produksjon på ca. 650 tonn og med et årlig fôrforbruk på 813 tonn.

Det er beskrevet i søknaden at den første delen av produksjonen vil foregå i et gjennomstrømningsanlegg for startfôring. Deretter skal det benyttes HFS (hybrid flow-through system) teknologi, som tillater 50% gjenbruk av vann i yngel- og smoltavdelingen. Den totale vannmengden som ledes til avløp vil være lik mengden av nytt vann som tas inn, maksimalt 50 m³/minutt.

Alt avløpsvann vil bli samlet i felles avløpskanal, og skal renses mekanisk gjennom et trommelfilter med en lysåpning på 80 µ. Det vises til at trommelfilter er valgt som teknologi på grunn av at dette er den teknologien som over tid er mest utprøvd og er regnet som beste teknikk for å rense avløpsvann ved settefiskanlegg i Norge.

Høring

Søknaden ble lagt ut på høring den 12.09.24, ved kunngjøring på vår hjemmeside og i to lokalaviser; Møre og Møre-Nytt. Søknaden ble også oversendt Volda kommune, Møre og Romsdal fylkeskommune, Mattilsynet og Fiskeridirektoratet. Frist for å komme med merknader til søknaden ble satt til 18.oktober 2024.

Vi har ikke mottatt noen merknader til denne søknaden.

Rettslig grunnlag

Etter forurensningsloven § 7 er det forbudt å sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning. Forurensningsmyndigheten kan gi tillatelse til virksomhet som kan føre til forurensning etter § 11 i den samme loven. Forurensningsloven § 2 fastsetter at det skal benyttes den beste mulige teknologien som gir best resultat ut fra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold.

Forvaltningsloven setter krav til all offentlig saksbehandling, mens naturmangfoldloven setter en del spesifikke krav til saksbehandlingen i saker som kan berøre naturmangfoldet. Et oppdrettsanlegg vil kunne påvirke naturmiljøet og naturmangfoldet i nærheten av anlegget. Det betyr at vi ved vurderingen av om tillatelse skal gis, skal bruke de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven. Det fremgår av § 7 i naturmangfoldloven at:

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Vannforskriften stiller krav om at tilstanden i vann skal beskyttes mot forringelse, og at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand.

Vurdering av søknaden

Utslippene fra et oppdrettsanlegg består av organisk materiale som fôrspill, fekalier og oppløste næringssalter som nitrogen og fosfor. I tillegg vil det også kunne være utslipp av legemidler og eventuelle miljøgifter (fra fôr). Utslippene til vann må kunne omsettes av naturen etter hvert for ikke

å overbelaste miljøet. Utslippets størrelse og karakter sammen med resipientens evne til å spre og omsette materialet avgjør i hvilken grad det kan oppstå skadelige effekter.

Dersom rester etter fôr og fekalier akkumuleres på bunnen, kan dette føre til oksygenmangel. Dermed kan store deler av nedbrytningsprosessen i bunnsedimentene stoppe, og det vil skje en opphopning av organiske avfallsstoffer. Dette kan blant annet medføre lokal utryddelse eller endring av bunndyrfaunaen.

En økt tilførsel av næringsalter, og da spesielt nitrogen, vil kunne føre til en økt produksjon av planteplankton og trådalger. Dette blir omtalt som eutrofiering (overgjødning). Den økte produksjonen kan medføre at det blir masseoppblomstring av enkelte arter, og ved nedbrytning vil det føre til mindre oksygen på bunnen.

Til forskjell fra åpne merdanlegg er utslippet fra landbaserte anlegg konsentrert i et utslippspunkt, oftest nærmere land enn åpne merder. Dette øker risikoen for lokal påvirkning. Den største påvirkningen vil være i nærheten av og nedstrøms fra utslippspunktet. Samtidig er muligheten til stede for å kunne redusere utslippet ved bruk av renseteknologi.

Utslipp og utslippspunkt

I søknaden er det lagt frem en beregning på brutto utslipp ved en årlig produksjon på 650 tonn biomasse og et fôrforbruk på 813 tonn. Det er presisert i søknaden at beregning av utslipp ved hjelp av massebalanseregnskap fører med seg usikkerheter og mulige feilkilder, men at det totale bruttoutsippet etter rensing trolig vil bli lavere enn det som er oppgitt i tabellen.

Sammenstilling av enkelte opplysninger om rensegrad og utslipp fra søknaden:

Komponent	Estimert urensset utslipp (tonn/år)	Anslått rensegrad	Estimert rensset utslipp (tonn/år)	Spesifikt utslipp (kg/tonn produsert biomasse)
TSS	144	55 %	64,7	99,6
BOF5	177	40 %	106	163
Total nitrogen	41	10 %	36,7	56,5
Total fosfor	12	30 %	8,5	13,1

Avløpsvannet vil etter rensing bli ført til sjø via eksisterende avløpsledning, som ligger på ca. 20 m dyp like utenfor anlegget. Utslippspunktet ligger i en relativt jevn skråning mot nordvest, som ender midtfjords med dyp på rundt 200 meter. Det er ingen terskler i dette området.

For at rensing med trommelfilter skal være effektiv, må innholdet i avløpsvannet ha en viss størrelse for å kunne bli fanget i filteret. Hvor mye som kan bli rensset fra avløpsvannet vil være avhengig av partikkelstørrelse og hvor stor andel det er av partikler som er så store at de blir fanget i filterene. Det meste av utslippet vil samtidig være i oppløst form, og det betyr at det vil være en begrenset mengde med partikulært materiale av en størrelse som er mulig å fange med filter.

Det er mange faktorer som vil være avgjørende med tanke på størrelsen på utslippet. En lav fôrfaktor og reduksjon av mengden spillfôr vil være et viktig bidrag for å redusere utslipp.

Ut fra oppgitte tall for produksjon og fôrforbruk tilsvarer dette en fôrfaktor på 1,25. Det er opplyst at dette er den økonomiske fôrfaktoren. Oppgitt tall for årlig produksjon omfatter dermed bare

leveringsklar fisk, mens det totale fôrforbruket også inkluderer fôring av fisk som dør eller blir destruert. Den biologiske fôrfaktoren er oppgitt til 1,15.

Utslippstillatelsens rammer vil basere seg på totalt produsert biomasse, som vil inkludere destruert og død fisk som også må tas med i utslippsberegningene. I stedet for å fastsette krav til rensegrad, setter vi begrensninger for utslippsmengder for gitte komponenter. Det stilles også krav til spesifikt utslipp, for å begrense utslippene tilsvarende når produksjonen er lavere enn produksjonsrammen åpner for.

Vi vurderer at vi må stille noe andre krav til utslippsmengdene enn det som er lagt fram i søknaden, ut fra det som fremgår ovenfor. I tillegg må vi også se hen til hvilke krav som blir stilt til andre sammenlignbare virksomheter når disse grensene fastsettes, samt resipientforhold. Vi legger da til grunn en rensegrad for TOC på 55 %.

Grenseverdiene som settes i tillatelsen blir da følgende:

Komponent	Årlig grense for utslipp (tonn/år)	Spesifikt utslipp (kg/tonn produsert biomasse)
Total organisk karbon (TOC)	46,5	71,5
Total nitrogen (Tot-N)	33	50,1
Total fosfor (Tot-P)	4,1	6,3

Siden denne tillatelsen erstatter tidligere midlertidige tillatelse allerede fra 01.01.25. For å gi bedriften noe tid til å innrette seg, vil ikke kravene til spesifikke utslipp gjelde før fra 01.01.26. Virksomheten skal i denne perioden likevel overholde de rensegrader som er angitt i søknaden.

Strøm

Det er gjennomført strømmålinger ved utslippspunktet i perioden 23.02.21 - 28.03.21. Målingene viser en svært sterk strøm i overflaten (5 m dyp) med et gjennomsnitt på 10,2 cm/sek og 10,3 % strøm under 3 cm/sek. Strømmen på 15 m dyp er sterk med et gjennomsnitt på 8 cm/sek og 14,1 % strøm under 3 cm/sek. Dominerende strømreretning er mot nord-nordøst og mot sør-sørvest. Neumann-parameteren er vurdert som middels stabil på 5 m og lite stabil på 15 m dyp. Vannutskiftingen er likevel vurdert som god fordi vannet beveger seg bort fra startpunktet og ikke bare flyter fram og tilbake.

Miljøundersøkelser

Det er gjennomført en punktutslippsundersøkelse ved lokaliteten den 22.06.21. Samlet viste faunaresultatene gode forhold i resipienten. Prøvestasjonene DAL-1 og DAL-2 ble klassifisert til god tilstand, mens DAL-3 viste svært god tilstand. Det var hovedsakelig forurensningstolerante arter som var hyppigst forekommende i området, men det var også flere forurensningssensitive og -nøytrale arter til stede. Det var en jevn fordeling mellom artene, og ingen hadde noen stor dominans ved noen av stasjonen. De geokjemiske parameterne viste i hovedsak lave verdier, og indikerer at det ikke er noen stor belastning i området.

Alle prøvestasjonene er plassert i nordlig retning fra utslippspunktet, ut fra dominerende strømreretning. Strømmålingene viser likevel også en betydelig strøm mot sør-sørvest, og det bør derfor vurderes en ekstra prøvestasjon i denne retningen ved fremtidige undersøkelser. For å styrke

kunnskapsgrunnlaget når det gjelder spredningen av utslippet, stiller vi krav om at det gjennomføres en spredningsmodellering. Dette også som grunnlag for planlegging av overvåkingsprogram.

Resipienten

Utslippspunktet ligger i vannforekomsten *Dalsfjorden-indre*. Vannforekomsten er registrert som ferskvannspåvirket beskyttet fjord. Økologisk tilstand for vannforekomsten er klassifisert som god, med høy presisjon, mens kjemisk tilstand er udefinert (vann-nett per 12.12.24). Andre kjente utslippskilder til denne vannforekomsten er fra settefiskanlegg ved Steinsvik ca. 7,5 km fra lokalitet Dale, samt kommunale avløpsanlegg ved Steinsvik og Dalsbygd. Punktutslipp fra akvakultur er vurdert å ha liten grad av påvirkning. Vannforekomsten er ikke vurdert å være i risiko for å ikke oppnå miljømålene.

De utførte miljøundersøkelsene tilsier at utslippene fra lokaliteten vil gå til en resipient som har tilstrekkelig kapasitet til en økning i utslipp sammenlignet med dagens situasjon. Samtidig er det vanskelig å forutsi hvordan et utslipp fra lokaliteten vil påvirke vannforekomsten. Det blir i tillatelsen stilt vilkår om krav til rensing og krav til miljøtilstand. Det blir ikke akseptert en forringelse av den økologiske tilstanden, og dette vil være en forutsetning for utnyttelse av produksjonsrammen. Ut fra dette vurderer vi at kravene i vannforskriften blir ivaretatt.

Naturmangfold

Naturmangfoldloven stiller krav til kunnskapsgrunnlaget ved offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet. Søknaden med vedlegg vurderes å oppfylle kravet til kunnskapsgrunnlaget sammen med tilgjengelige data i nasjonale databaser (Naturbase, Fiskeridirektoratets kart og artskart (Artsdatabanken)).

I Fiskeridirektoratets kart er det registrert et lokalt viktig gytefelt for torsk i hele Dalsfjorden.

I Naturbase er det ikke registrert verneområder eller områder for utvalget/verdifulle naturtyper i nærheten av lokaliteten. Det er heller ikke registrert viktige marine naturtyper i nærheten av denne lokaliteten. Av arter av særlig stor/stor forvaltningsinteresse samt rødlistede arter er det gjort registreringer av artene åkerrikse (CR) og nordflaggermus (VU).

Ut fra de foreliggende opplysningene om økosystemet og naturverdier, finner vi ikke grunn til å tro at utslipp fra dette anlegget vil medføre en uakseptabel risiko for skade på naturmangfold.

Føre-var-prinsippet

Kartlegging av naturmangfold i marine miljøer er generelt mangelfull. Kunnskapen om effekter fra oppdrettsvirksomhet er heller ikke fullstendig, og forskning kan så langt ikke gi fullstendig svar på hvilke effekter utslipp av næringssalt og fremmedstoff kan ha på naturmangfoldet. Det må også ses hen til samlet belastning på resipienten, jf. naturmangfoldloven § 10. Etter naturmangfoldlovens § 9 om føre-var-prinsippet, skal det ved mangel på kunnskap tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet.

Etter naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 skal det benyttes miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, og kostnader ved å begrense skade på naturmangfoldet skal dekkes av tiltakshaver. Vi har i tillatelsen stilt en del krav om miljøforsvarlig drift for å unngå eller begrense skadene på naturmangfoldet. Det blir stilt krav om rensing av utslippet og det fastsettes utslippsgrenser. Videre stilles det krav til miljøtilstanden i resipienten, og det er krav om miljøundersøkelser for å dokumentere om anlegget har uønskede effekter på resipienten.

Slam og avfall

Det er opplyst i søknaden at tynnslam fra trommelfilter vil bli pumpet videre til et slambehandlingsystem levert av Blue Ocean Technologies for avvanning til ca. 20 % tørrstoff (TS). Slam blir videre håndtert i henhold til slamhåndteringsplan, og samlet i container for videre frakt.

Det stilles vilkår om at slamhåndtering skal foregå innenfor gjeldende krav og uten sjenerende lukt eller utslipp. Slammet skal i størst mulig grad utnyttes som en ressurs, og virksomheten må oversende plan for slamhåndtering og disponering før oppstart. Levering må skje til godkjent mottak/bruk. Det stilles i tillatelsen også vilkår som skal sikre best mulig håndtering av avfall for øvrig.

Konklusjon

I vår saksbehandling av tillatelser etter forurensningsloven skal de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket vurderes opp mot fordelene og ulempene som tiltaket ellers vil føre med seg. Fordelene kan være viktig samfunns- og næringsmessige forhold som sysselsetting og økt næringsaktivitet.

Ut fra de vilkårene som er stilt i tillatelsen knyttet til utslippsbegrensninger og miljøovervåking vurderer vi at dette vil gi tilstrekkelig sikkerhet mot alvorlige eller irreversible miljøeffekter. Sammenholdt med de positive samfunnsmessige virkningene av oppdrettsnæringen, finner Statsforvalteren det rimelig å gi tillatelse etter forurensningsloven, på visse vilkår.

Vilkår

Tabellen under gir en oversikt over frister for gjennomføring av noen av tiltakene som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Oppfyllelse av rensekrav og utslippsgrenser	01.01.2025/01.01.2026	3.2.3
Slamhåndteringsplan	01.06.2025	8.2
Program for målinger- og beregninger av utslipp	01.06.2025	10.1
Overvåkingsplan og spredningsmodellering	01.06.2025	11.2 og 11.3
Punktutslippsundersøkelse	Innen 01.01.2027, evt. innen 1 år etter økning av produksjon	11.2
Strandsoneundersøkelse	Før økning i produksjon, men senest innen 01.01.2027	11.2

Ansvar og plikter

Selv om det gis tillatelse til å drive denne aktiviteten, utelukker ikke dette ansvar for eventuelle skader, ulemper eller tap som er forårsaket av forurensningen. Tillatelsen fritar derfor ikke for erstatningsansvar, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til kravene i tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven og forskrifter som er hjemlet i disse lovene.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven er straffbart. Det er også straffbart å bryte krav i forskriftene til disse lovene.

Denne tillatelsen kan også senere endres, men da må søknad sendes i god tid før en eventuell endring kan gjennomføres. Vi må ha nok tid til å behandle søknaden og sikre at vi har alle opplysninger som trengs før vi eventuelt endrer tillatelsen.

Vi vil også kunne endre krav som er stilt om det viser seg at skaden eller ulempen ved forurensningen blir vesentlig større eller annerledes enn ventet da tillatelsen ble gitt, jf. forurensningsloven § 18.

Gebyr for saksbehandlingen

Vi viser til *Forskrift om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften) kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og til varsel om gebyr av 06.11.24.

På bakgrunn av den tid som er brukt på saken, er saksbehandlingen plassert under gebyrsats 5, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Det betyr at virksomheten må betale et gebyr på kr 88 700,- for saksbehandlingen.

Faktura vil bli sendt ut fra Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klage på vedtak

Statsforvalterens vedtak kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtaket er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket. Klager som kommer inn etter denne fristen kan ikke påregnes å bli behandlet, jf. forvaltningsloven § 31. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Klage på gebyr blir ikke gitt oppsettende virkning. Det fastsatte gebyret må derfor betales i samsvar med ovenstående.

Med hilsen

Christian Dahl (e.f.)
underdirektør

Bente Thornes Kosberg
seniorrådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse etter forurensningsloven til Salmon Evolution Dale AS for oppdrett av laksefisk ved lokalitet Dale i Volda kommune

Kopi til:

**MØRE OG ROMSDAL
FYLKESKOMMUNE
VOLDA KOMMUNE
MATTILSYNET**

FISKERIDIREKTORATET

Postboks 2500

Stormyra 2

Felles postmottak

Postboks 383

Postboks 185 Sentrum

6404 MOLDE

6100 VOLDA

2381 BRUMUNDDAL

5804 BERGEN